

რედაქცია

გაზეთის რედაქცია... მისი მისამართი...

სელის-მოწერა

სელის-მოწერის პირობები... წელიწადში...

„დროება“

„დროება“... წელიწადში 6 თვეს... 14 მან. 8 მ.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

უანი განცხადებისა

უანი განცხადების პირობები... განცხადების...

მოძაგდეს 1882 წელს ყოველ-დღიური გაზეთი

„დროება“

გამოვა იმავე შრომისა და რიგით და იმავე თანამშრომლების დახმარებით...

სელის-მოწერა მიიღება:

თფილისში: „დროების“ რედაქციის განცხადებით, გაზეთის შრომის...

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა მოათხოვონ გაზეთი...

„დროებას“ და „ივერიას“ თანაგვერდ ერთად სელის-მოწერა მოძაგდეს...

უანი სელის-მოწერისა:

ერთის წლით: 9 მან. } სამის თვით 3 „

სხვა ვადით სელის-მოწერა არ შეიძლება. სვედრი ფული სელის-მოწერა...

რედაქციის სერ. მუსხი. გამომცემელი სტ. მელიქიშვილი.

მ. გ. შინაროვისა მართული დრამატული დასის არტისტებისაგან წარმოდგენილი იქნება: I ქოროლი II დივირტილი

ტელეგრაფი (საბავშვო) სტამბოლი, 16 დეკემბერს. რუსის გეში „პროვი“ დაეცა...

„დროების“ ფელტონი, 19 დეკემბ. რკინის გზის ვაგონში (ქუთაისიდან თფილისამდე) წინა-სიტყვების მაგიერ...

და, დარწმუნებული იყავი, რომ ამითი უფრო მართლად და ნამდვილად გაიციობ...

ადგილები: ზღვარა, ურუსთავი, ზესავერი, ალექსანდროვი, სოკოლოვი და სხვ.

ახალი სნეულუხის მუშაობა

თეატრის დიდი გავლენა და მნიშვნელობა ჰქონია და აქვს კაცის ცხოვრებაზე...

თეატრის კეთილ-დღეობა ხალხის გრძობაზე

გრძობაზე და იმის შემწეობაზე არის დამოკიდებული. მარტო კერძო პირის შემწეობა...

თეატრი არის ნამდვილი კაცის ცხოვრების გამოხატვა

ამ ცხოვრების გაგებას და სცენიკად იმის ცხოვლად გადმოცემას...

რებს და აქტივისებს აძლევს სათეატრო სკოლა.

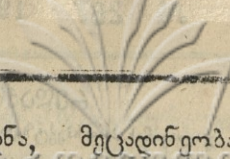
სათეატრო თანხის შედგენა მარტო კერძო პირს ვერ შეუძლიან, მეტადრე ჩვენში...

ამ მნიშვნელობით საერთო საქმის წარმოება უნდა საყოველთაოდ გამოაშკარებული იყოს.

რამეზე დაგიწყებს, რომელიც უშიშრობადაც კარგად იცოდა; ვის არ გაუგონია „ტაროსის“ თემა?

„ამ აზნაზეთში რომ უცხო ტომის ხალხს ასახლებენ, რა უჭირთ დალოცვილებს...

ჩხუმ-რაქას და სამეგრელოში უკიდურესობამდე მიღწეული. მათ მცხოვრებელთათვის დიდი სიკეთე იქნებოდა...

დღე ეს საქმე დიდ საუნჯედ და საფიქრებლად.

სამწუხაროდ, ჩვენში ამ აზრს ხშირად სხვა მიმართულება მოსდევს. თუ საზოგადო საქმეს საქართველოში ბრუნდვს გზა გამოუჩნდება ხოლომე, ამისი მიზნები დაუდევრელობაა ჩვენი მოწინავე პირებისა. მსენი სურვილს ბევრს გვიცხადებენ, საქმე კი უკანა რჩებათ. ამისი მიზეზები ხანდისხან არის: თავმოყვარეობა, ზარმაკობა და გარეგნობა საერთო საქმისა.

ამ შეცდომას და მიმართულებას საყოველთაოდ გვიმტკიცებს თეატრის საზოგადოების მმართველობა.

1880 წლის 22 თებთვემდინ იყო თეატრის „ამხანაგობის მმართველობა“. ამხანაგობამ შეაგროვა წარმოდგენებიდან ფული და, ამას გარდა, მიიღო თავდა-აზნაურობის ბანკიდან შესაწევრად სამასი თუმანი; მაგრამ, რაკი დაირღვა ამხანაგობა, ამას დარჩა ფული 1079 მანეთი 62 კაპეიკი, ბიბლიოთეკა და ავეჯულობა.

შემდეგში შესდგა „დრამატიული საზოგადოება“. ამისი მიზანი არის დაარსება თეატრის სკოლისა, შეძინება საშუალობისა, შემწეობა აქტიორების და აქტრისებისა, რომელნიც თავს გამოიჩინენ და მიმართავენ თეატრს იმ გზაზედ, რომელსაც მოითხოვს ხელოვნება.

ამ საზოგადოებას დღეს 52 წევრი ჰყავს. თითო წევრს წელიწადში შეაქვს ხუთი მანათი; დამაფუძნებელს კი ერთი თუმანი. თუმცა 22 თებთვემდინ 1880 წ. ეს საზოგადოება არსებობს, მაგრამ იმისი მოქმედება დაფარულია.

რაკი ვნებისთვიდგან წარმოდგენები დაიწყო ახალის ვანმგებლების ხელში, ჩვენ იმედი გვქონდა, რომ

დრამატიული საზოგადოების მმართველობა გამოგვიცხადებდა წარსულ დროის თავის მოქმედების ანგარიშს, მაგრამ დღესაც არსად-რა ჩანს. შინაურად კი ჩვენ ვიცით, რომ გარდა ჯღაბისა, სხვა არაფერი გაუკეთებია. იმის საქმეში ოცამდენ დაფანტული აქა-იქ პროტოკოლები მიმალოლი არიან. შემეტეს ამთავანში ამ გვარი განჩინება ბრწყინავს: „გადიდო საქმე“.

საზოგადოებას ამხანაგობისაგან მიუღია 1,079 მანათი და 62 კაპეიკი, სააზნაურო ბანკიდან შესაწევარი ასი თუმანი და წევრების ფულები. მმართველობის ყუთში უნდა ირიცხებოდეს არა-ნაკლებ ოთხასი თუმნისა, და სულ ერთიანად რომ ვიანგარიშოთ, შესდგება არა-ნაკლებ რეასი თუმნისა, თუმცა ამხანაგობის ანგარიშიდან („დროება“ № 35, 1881 წ.) სჩანს დახარჯული 2,795 მანეთი და 44 კაპეიკი, მაგრამ დანარჩენის ანგარიში ჯერ არ გამოცხადებულა. სასურველია, რომ გავიგოთ—რა ნაყოფი მოიტანა ამ ფულის დახარჯვამ და რა მიზანს მიიღწია?.. საიდუმლოება საზოგადო საქმეში დიდი ცოდვაა და საქმეს ჩქარა ბოლოს მოუღებს.

ამ საზოგადოების გამგეობას ბევრი მეცადინეობა თეატრის საქმეზედ არ გამოუჩინია, ბევრი თავი არა შეუწყობია; 9 ლენობისთვის 1881 წ., თავის განჩინების ძალით, წარმოდგენის საქმე მიუჩნდია პ. მესხის და მ. აბაშიძესათვის.

აბაშიძე და მესხი, როგორც ყველამ ვიცით, დიდი ნიჭიერი აქტიორები არიან, მაგრამ იმოდენი ცოდნა-განათლება და გამოცდილება არა აქვთ, რაოდენსაც მოითხოვს ხელოვნება. ამათი ხელმძღვანელი უნდა იყოს

ან საზოგადოებისაგან ამორჩეული დიდა და გულმოდგინე გამგეობა ან ესეთი მცოდნე-განათლებული პირნი, რომელთაც ყველანი, ემორჩილებოდნენ და ენდობოდნენ. ეს აზრი მესხის და აბაშიძეს შეუთვსიბით. მხლა იმათი დროებითი ხელმძღვანელი მიხეილ ბებუთაშვილია, ის არის იმათი რეჟისორი. ლეთის წინაშე, როგორც ჩვენ გაგვიგონია, ყველანი იმას უმაღლიან თავის სიკეთისათვის.

ჩვენი აქტრისები და აქტიორები ხშირად გადადიან ხელოვნების გზიდან და არ არიან ჯერ მტკიცედ დამყარებულნი სცენის საქმეზედ. შევლა თავის შეცდომა, რომ იმათ გაიგონ ამისათვის გზით „დროებაში“, თეატრის ქრონიკის ნაწილში, არის ხოლმე გარკვევა იმათი თამაშებისა.

სანამ ქალბ. აბაშიძის-საფაროვისა, მამუნია, აბაშიძე, მესხი და შიფიანი სცენაზედ არიან, მანამდინ ჩვენ ქართულ თეატრს სიცოცხლე არ მოაკლდება. თუ ამათში დაიბადა რაიმე არეულობა, ანუ ეწვიათ რაიმე უბედურობა, მაშინ თეატრსაც კვალი შეეცვლება. ეს პირნი იბრძვიან დრომდინ.

ჩვენს აზრით, თვითვეული პირის შემწეობა ჩვენ თეატრს არ მისცემს სრულ მდგომარეობას. ამ მიზეზისა გამო, ჩვენ, ქართველები, უნდა ვეძებდეთ იმ მკვიდრ სარბიელს, რომელზედაც ჩვენი თეატრი უნდა აღორძინდეს და დამყარდეს. მკვიდრი ბურჯი თეატრისა უნდა იყოს დრამატიული საზოგადოება, რომლის არსებობა ჯერ ვიცით იმის წესდებულებიდან.

ამ საზოგადოების გამგეობას რომ

გამოვიჩინა ცოდნა, მეცადინეობა, ერთგულება და მადგაწეობა საერთო საქმეში, დაგვიჯერეთ, დღეს ჩვენ თეატრს საშუალობა არ ექნებოდა მოკლებული და ის მამაკვდავს არ მიემგზავსებოდა. წარმოდგინეთ 17 თებთვემდინ ამ წლისა არა ჰქონიათ რიგზედ შესავალ-გასავლის წიგნი და ავეჯულობის სია. მხლაც რაღაც პატარა დაეთარი წინ უძევთ. ეს დავთარი გამგეობისაგან არ არის ანუ—სხეული, შემოწმებული და ბეჭედ-დაკრული. მანა ამისთანა წესი საზოგადო საქმეს შეეფერება? შოფილა მაგალითები, როგორც შეგვიტყვია, რომ საზოგადოების ფულები გაქარწყლებულა რიგზედ მოუყვლელობით.

შეიძლება, რომ ამ გვარს საქმის მსვლელობას საზოგადოება უყურებდეს და არ გაიგრილოს გული, როცა ის უნდა გულ-მხურვალედ იყოს თეატრის წარმატებისათვის! ძნელი დასაჯერია!..

ჩვენის აზრით, სანამ თეატრის მმართველობა წესიერად არ მოჰყიდებს საქმეს ხელს, ბეჯითს გზას არ დაადგება, არ შეადგენს თეატრის ფონდს (თანხას), მანამდის ჩვენი თეატრის საქმის წარმატება ტყუილი ლტოლვილიება არის.

ხორეშან გვერდწითელისა.
10 დეკემბერს, 1881 წ.
ქ. თფილისს.

ახალი ამბები.

ჩვენმა ძალაქის რჩევამ, თავის უკანასკნელ სხდომაზე, ისევ ბ. იზმილოვი ამოირჩია თავის სეკრეტრად და ამასთანავე, ორასი თუმანის მაგი-

ბა ხმად მლაღადებლად უდაბნოსა შინა.

— ამ რამდენიმე წლის წინად, ბატონო, განაგრძო სამურზაყანელობა, გადმოსახლეს სამსია კომლი რუსი. ღღეს რომ ნახათ, მათი დანასახლევი ადგილი ისევ ცარიელია: უბედურები, ათი სულის ვარდა, ყველანი დაიხოცნენ და იმ ათსაც კი სიცოცხლის ფერი არ ადევთ...

ბუღმა არ მომითინა და დავეკითხე:

— რას ამბობენ ის გადარჩენილები, არცდილობენ ისევ თავიანთს სამშობლოში დაბრუნებას?

— საკოდავები მაშინ რომ მოვიდნენ, შუა ხნისანი იყვნენ და ეხლა კი ისე გატყდენ ციებ-ცხელებით და უდროვოდ დაბრუნდნენ და დაჩაჩანაკდნენ, რომ კიდევ დაბრუნდნენ, ცოცხლები ვეღარ მიაწევნენ. ან რა გააკეთონ, რომ წავიდნენ, თავის ენაც აღარ ახსოვთ...

— მაშ რა ენა შეითვისეს?

— მათი ამხანაგები რომ იხოცებოდნენ, ისინი აბზაზების მოსახლეობს შეეჩინნენ ხანგრძლივის მუდარების შემდეგ, და აბზაზური დაისწავლეს.

მარა, რათ გინდა იმისთანა აბზაზური? „ამსა“ (ცეცხლი) რომ უნდოდნენ სთქვან — „გამცა“-ს იტყვიან, „არენვის“ (მოლი) ნაკვლად „არეკუს“ ამბობენ. რუსულს—ნულარ იკითხავთ: ერთხელ ნაჩაღნიკმა დაიბარა ისინი რაღაცა საქმეზე, მაგრამ სულ ვერაფერი გააგებინეს საწყლებმა. აფხაზი დაუყენეს მთარგმნელად, მაგრამ იმასაც ბევრი ვერაფერი გაეგო იმათგან...

— შეილები არ ჰყავთ?

— ორს თუ სამს ჰყავს. ამგენმა კარგად იციან აბზაზური, რუსული კი ერთი ღერიც არ გაეგებათ...

— ამას წინედ გავხეთს „დროებაში“ ეწერა—ეუთხარი, —რომ აბზაზეთში უკვე იმყოფება იქაური მიწების გამნაწილებელი კომისისა და სამურზაყანოელთაგანთ მიუზომავს ადგილს დასახლებლათო. მაღლიერნი არიან ამ კომისისისა?

— ნწა... თუ „ჩინონიკი“ ან და დიდი გვარის შვილი არ არის, ისე თითქმის არავის არ აძლევენ მიწას, და იმათ ადგილ-მამული უიმისოდაც ბევრი ჰქონდათ... საწყლებს კი ჯერ არაფერი ჰხედომა წილად.

მინ არის მოსარჩლე, ვინ არის გამკითხავი?!

— ღადარდიანებული გადავდი მიორე ვაგონში, სადაც პაპიროზს მოგუქიდე ვილაც გურულის პაპიროზზე. ის იყო ერთი იმ დარბაისელთა და გონებამკვეთთაგანი, რომელთ ტიპი თითქოს თან-და-თან ჰქრება რაღაცა მანქანებით. რამდენიმე წამის შემდეგ, თუ გინდა დიდი ხნიდამ დაახლოებული ნაცნობი გყოფილიყავით, ისე გულ-წრფელად ემუხათობდით. თანდა-თან, ჩვენ-და შეუნიშნავად, გადავდით ბურის მდგომარეობაზე, რომელიც ამ ბოლოს დროს, ასე უკულმართად მიდის, სხვათა შორის, ადგილობრივი გამგეობის უთათურობის წყალობით. სრულიად ეთანხმებოდა ჩემი ახალი ნაცნობის სიტყვები იმ ფაქტებს, რომელნიც მე, როგორც გურულმა, ისედაც ვიცოდი. ნება მომეცით ამ საიმელო ცნობებით გავამტყუენო ის შეცდომით სავსე წერილი, რომელიც ვილაც უცნობისაგან დაბეჭდილია „დროების“ 264 №-ში. ამ შენიშვნის ავტორს ჰგონია, ვითომც ხალხი ძრიელ განარებულა, რომ რამდენიმე პირს ავაზაკების მე-

თათურობას აბრალდებენ და მათი გადასახლება უნდათ აღმინისტრაციულის წესითო. სრულიადაც არა. ხალხის თხოვნა და სურვილი ის არის, რომ ვინც დამნაშავეა ან ვინც ეჭვს-ქვეშ არიან, სამსჯავროსაგან აქმნან განსამართლებულნი, რომ ყველას თამამად, შეუსდომელად შეეძლოს სთქვას: „ეს და ეს კაცი დანაშაული იყო და დაიხაჯა“, ან „ამ და ამ კაცს ტყუილად სწამებდნენ ავაზაკთ მფარველობას, მაგრამ სიმართლემ თავისი გაიტანა და ვერაფერი დააკლესო“. თორემ იმითი ანც სამართალი დაკმაყოფილდება და ანც ანაგან, რომ რამდენიმე პირს წამოუსვან ხელი და „შორს ადგილებში“ გაუძახონ ძლიერობის უფლებით... ამასთანავე ნუ დაივიწყებთ, რომ, როგორც ამბობენ, ზოგიერთების მანქანებით „ავაზაკების მოთავეობა“ იმისთანა პირებს ბრალდებათ, სხვათა შორის, რომელნიც თვითონ სდგენიან „ავაზაკების მოთავეთა“, და რადგანც ამ უკანასკნელთ ზოგაერთს დაწესებულებაში ან მომხრე ჰყავს, ან თვითონ მსახურებენ, შურს უძიებენ პირველებს. ნუ თუ გამარჯვება ამ მარჯვედ დაფარულს ვერაგებს უნდა დარჩესთ? არა, ღმერთმა ნუ ჰქნას!

რად, სამასი თუმანი გაუმწესა წელიწადში ჯამაგირი.

* *

ბაგასიის საბურთალოს საზოგადოებას გარდაუწყვეტია, რომ რადგან წელს ბაგასიის აქეთა მხარეში, განსაკუთრებით მრევლის გუბერნიის, ხელ-ახლად გაძრეულა ვაზის ავადმყოფობა („ნაცარი“), ამისთვის სამზღვარ გარეთილად დაიბაროს ათასი ფუთი გოგირდის ფქვილი, რომელიც დარიგოს მართლა-მანეთში, იმერეთში, მრევლისა და მლისავეტაბოლის გუბერნიისა და ამასთანავე გაგზავნოს ამ მხარეებში მცოდნე პირნი, რომელთაც უნდა ასწავლონ ხალხს—თუ როგორ უნდა მოხმარება ამ გოგირდის ფქვილს ვენახებში.

* *

მუთასის გაზ. „შრომაში“ იწერებოდა, რომ იმერეთის ეპისკოპოსს ბაბრიელს სამეგრელოს ყველა საბლადოჩინოვანად მოსვლია ცნობა იბახედ—თუ სად ჰსურს სამღვდელობას მარტვილის სასულიერო სასწავლებლის გადატანა. და რადგან დიდ უმრავლესობას ახალ-სენაკში გადატანა უსურვებია, ამის გამო ყოველდღე სამღვდელთა გარდაუწყვეტია, რომ ახალ-სენაკში საჩქაროდ იქირაონ სახლი და მომავლის 1882 წლის დამდეგს იქ გახსნან სასწავლებელი და სწავლაც დაიწყონ.

* *

ბათუმიდამ იწერებოდა, რომ ამ თვის, 15-ს, საღამოს 7 საათზე იქ მიწის-ძვრა ყოფილა. საძვრე დაძრულა მიწა, მაგრამ ისე სუსტად, რომ არაფერი ვნება არ მოუტანია.

* *

ქურთალს „იურიდიულს მბოზრენიეს“ შეუტყვია, რომ საქალბო

ინსტიტუტის ფულების შექმნის თაობაზე, მთავარ სამმართველოს, გარდაუწყვეტია, რომ თ. სილომონ-მირის-თაეს გარდა, ინსტიტუტის სეკრეტარიც მ. დიდბუღიძე და ხაზინდარი მარმარჩვიც მიცემულ იქნენ სამართალშიო.

* *

გაზ. „პორიადოკში“ დაბეჭდილია მთელილიდამ გაგზავნილი კორრესპონდენცია, რომლის ავტორს უკვირს, რომ „დრო-გამოშვებით გამოცემათა რიცხვმა იკლო ჩვენშიო და აქაურს ცენზურის ძაბიტეტს კი ორს ახალ ხინოენიკს უმატებენო, ერთს უმცროსს ცენზორს და ერთსაც ტიპოგრაფების ზედამხედველსაო.“

* *

ჩვენ მივიღეთ ამ დღეებში ახლად-გამოცემული რუსული კატალოგი ბ. ბ. დ. ნანუკვიისა და პ. ჯაბადარის საზოგადო ბიბლიოთეკისა. კატალოგი ორი ათასზე მეტს რუსულსა და ფრანცუზულ წიგნებს შეიცავს, აგრეთვე რუსულ ქურთალ-გაზეთებს.

ჩვენ გვაკვირებს, რომ ამ ქართველების ბიბლიოთეკაში არც ერთი ქართული წიგნი არ მოიპოვება...

* *

სამცხე - საათაბაგოში მცხოვრებ ქართველებისთვის შემოსწირეს შემდეგმა პირებმა: ბატ. პლ. აბაზაძემ „ბანჯგელიანი ფუტკარი“, 20 წიგნი; ბ. ი. დავიდავი 1 მან. 50 კაპეკის წიგნები.

* *

ამ მოკლე ხანში გამოვიდა ქართული კალენდარი, რომლის ბოლოში მოხსენებულია, რომ მალე გამოვა შემდეგი წიგნები: ძალ-ვაჟის ვითარება, მიჭაკი(!), სიზმრის ახსნა, სამოუჩიტელი(!) ახატელოვისა და

ლედი, რომელთაგან ერთი მთელი-სელი ყოფილიყო და მეორე ბორელი.

— აბა, თუ ღმერთი გწამს, მართალია განა?...

— ძაო, რას ამბობ, ჩემმა მზემამ-მეთქი... ჰა, ჰა, ჰა... ვერ იტყვრა გარედი სიცილს.

იქვე მისი ნაცნობი ახალციხელი მჯდარიყო, რომელსაც მოამბემ გაწუმოვრა შემდეგი სასაცილო ამბავი:

— ძველად, რამდენიმე ათი წლის წინედ ბორსი იყო ერთი რაღაც ტუტუსი და ძლიერად წინაშე მოიქცნელი დიანბეგი. სულ იმს ცდილობდა უფროსათვის ესამოენებინა, რითაც უნდა ყოფილიყო; ხალხის მდგომარეობა ფხვზე ეკლა, თავის თანამდებობის საქმის არაფერი გაეგებოდა ხელის მოწერის მეტი. ბევრი ეცადეს გორდებმა მისს მოშორებას, მაგრამ დადნან ვერას გზით ვერ მოახერხეს... ერთხელ, ამ ტუტუსს უკანონო ბრძანება რომელი-

ნეფე-დედოფალი. შევლა ეს წიგნები ჰველაბრის ლიტერატურას უნდა ეკუთვნოდნენ...

„დროების“ კორრესპონდენცია

ახალ-სენაკი, 17 დეკემბერს. ნავსაკოვის სოფლის საზოგადოების მცხოვრები გლეხი ჩაჩავა ყოფილა შოთი-მთილისის რკინის გზის ხაშურის სტანციაში სამოჯამაგროდ; ამ ჩვიდ-მეტ დღის წინედ ამას გამოუგზავნია თავის ოჯახში, სოფელს ნავსაკოს, ორი დიდი ხურჯინით საფე ნაქურდალი ლითონები რამოდენიმე ზოდად და სხვა ნაქურ-ნაჭერი სპილენძები, ორას ოც-და-თერთმეტი თავიკალა, მაშინების საფერავი მასალა. ეს ნივთები უნდა ეკუთვნოდნენ რკინის-გზის კამპანიას. მალეულად ღამით მატარებელი ვაგონიდამ ჩამოუტანიათ აბაშის სტანციაში ეს ნივთები და რომ მოჰქონდათ სოფ. ნავსაკოში, როგორღაც შეუტყვია აბაშის სასტუმროს პატრონს და გამოჰყოლია შორე-ახლო ამ ნივთების წამომღებლებს და როდესაც შეიტანეს გლეხის ოჯახში, საჩქაროდ მივირდნოდა და მოუკიდნია ხელი ხურჯინებისათვის და უთქვამს, ეს ნივთები ნაქურდალია, რკინის გზის კამპანიას ეკუთვნისო, მომეცით მეც ნაწილი, თორემ გაეამხელო.

ამ ლაპარაკის დროს შემოსწრებიან ერთი ხევისთავთაგანი და რამოდენიმე გლეხებიც ხევისთავს მაშინვე შეუტყობინებია; თავის ამხანაგებ ხევისთავებისათვის; მოხუციან ხევისთავები ერთი აზნაური და სხვა გლეხები ქურდის ოჯახში, ნახეს ნაქურდალი ნივთები; შეშინდა საწყალი დედა-კაცი და დაუწყო ხევისთავებს ტირილით

დაც თავადიშვილს არ აესრულებინა და მისი „მალაღკეთილშობილება“ თვითონ წაბრძანდა ურჩ თავადის ოჯახში იმის ჩასაბახავად; აბა, საკუთარს ოჯახში ვის ჩაბახავდა ვინა! რაღა ბევრი გაგვგრძელო, თავადიშვილმა მოუსვა ხელი და სალორეში ღორებთან დაამწყვდვია ბ-ნი დიანბეგი. მორი დღე-და-ღამე არც მისი მალაღკეთილშობილება გამოუშვიათ სალორედამ და არც ღორები... შთავოდ დარჩენილი დიანბეგის გამგეობა შეუდგა თავის უფროსის ძებნას, მიიტყვნ ზემოხსენებულს ოჯახში, მაგრამ მასაძინებელმა რუსული „პატაზი“ უთხრეს ჯერ, და ისინი კი რას იფიქრებდნ სალორეში თუ განისვენებდა მათი უფროსი! მესამე დღეს კი გაუმხილეს. დიანბეგის თანამეწყე დიდის გაჭივრებით ხელ-ფხვით შეფორთხდა თავის „ნაჰანდიკის“ უნებურს საბრძანებელში... ძარებთან რაღაცას წაჰკრფეს და გადაგორდა. ღორებმა შეჰქნეს ჭყვირილი, მოჰმართეს კარებს და ზედ გადაიბრძინეს წაქცეულს „პაპოშნიკზე“... საწყალს უნდოდა-

ხევენა, მიშველეთ რამე, როგორ მოვიტყო! უთქვამთ, თუ რამეს არ უშველი, დაიკარგება შენი შვილი-ცინბირშიო. შემდეგ მოილაპარაკეს ხევისთავებმა და ზემოხსენებულ სასტუმროს პატრონმა და უთხრეს დედა-კაცს ორმოცი მანეთი ფული მოგვეცით და ეს ნივთებიც გაგვიყვიო და ჩვენ დაფარავთ ამ საქმესო. დედა-კაცი მაშინვე დ:თანხმდა და წავიდა სოფელში ფულების სასესხებლად, მაგრამ ოცდა სამი მანეთის მეტი ვერ იშოვნა. ხევისთავებმა და სასტუმროს პატრონმა ოც-და-სამი მანეთის მიღება ინებეს ქრთამად ამ საქმის დაფარვისათვის და ეს ნაქურდალი ლითონებიც გაიყვეს. აზნაურმა ხევისთავმა მეტი წილი აიღო, როგორც ნივთებიდამ, ისე ფულებიდანაც, ღირსებისა-და-გვარად! ამ სახით დაფარეს ეს საქმე. მაგრამ მათდა საუბედუროდ, ეს ამბავი როგორღაც სოფლის ქალების საშუალობით შეიტყო ერთმა პატიოსანმა პირმა, რომელმაც შეატყობინა ნავსაკოვის საზოგადოების უფროსს ხევისთავს ბ-ნი მიქელაძეს, იმ წამსვე წაიყვანა სოფლის მასახლისი ხევისთავების და ქურდის სახლები გაჩხრიკეს და ნახეს ნაქურდალი ნივთები.

ზამოტყდა ქურდის დედა და სტკე ყოველივე ბოროტ-მოქმედება ხევისთავებისა, როგორ გაიყვეს ნაქურდალი ლითონები და ქრთამი ფულებიც და ვინ რამდენი წაიღო. ხევისთავებიც გამოტყდნ. დედა-კაცმა აჩვენა, ორი დიდი ზოდი სპილენძი მახვედრეს ხევისთავებმა გაყოფის დროსო, რომელიც ვიღაც უცნობ სპილენძის მქედელ გურულს მიეყიდნო; ექვსი მანეთი მომცაო.

მხლა ყოველის ღონისძებთ ცდი-

ბეჭილს გვერდებზე ხელი მოესო და უეცრად ხელი წაავლო რაღაცას, რომელიც ჰკვნესიდა, ჰკუთავდა... „ვიი, უუჰ... ჰე...“

მინ ხარ ვი! შეჰყვირებს შეშინებული პოპოშნიკი, რომელსაც ტკივილი დააეწყებინა შიშმა...

— მე ვარ... დიანბეგი... მიშველე...

— ბატონო, თქვენა ხართ? ღმერთო ჩემო! რა რიგად ვინ გაგიბედა აქ დამწყვდევა!

როგორც იქნა გამოათრის საწყალობელი, ორის დღისა-და-ღამის მშიერი, ღორებთან ქეიფ. განატარები...

ის დღე დღე იყო, და მას შემდეგ ბორის მზრას აღარ უნახავს საბრალო...

ამ ნაირად მოიცილეს თავიდან ბორელებმა ყოველად გლახა დიანბეგი.

თუ არ ის თავადი, ვინ იქნებოდა მოსარჩლე, ვინ იქნებოდა გამკითხველი?!

ლობენ ხევის თავები, როგორც გა-
მოძრენ ამ საქმიდამ. შეუჩინეს ერთი
გაიძვერა აზნაური ბ. უფროს ხევის-
თავს; მაგრამ უფროს ხევისთავმა ეს
გაიძვერა აზნაური უკმაყოფილოდ
გაისტუმრა. ბოლოს იქამდე მიაწია
საქმემ, რომ სულიერი მამაც გაერია
ამ საქმეში და ცდილობს ბ. უფროს
ხევისთავთან, ის ერთი აზნაური ხევის-
თავი მაინც. გიმოაძვიროს.

ნასესავალი.

განსჯალებანი

ქალაქის

გამგომობისაგან

თფილისის ქალაქის გამგომობა ამით
აცხადებს, რომ 21 რიცხვს ამა
მდგომარე დეკემბრისა, დღის 12
საათზედ, დანიშნულია ვაჭრობა პე-
ლაბრის საქალაქო მამულის იჯარით
გაცემასზედ გაჯის საწარმოებელად,
ორის წლის ვადით. მამგომბ სთხოვს
პირთა, რომელთაც ჰსურს აიღონ
იჯარით ხსენებელი მამული, მო-
ვიდნენ მამგომბის კანცელიარიაში
და შეიტყონ დაწერილებითი პირო-
ბანი ამ საქმის შესახებ. (3-2)

ПОЛИТИЧЕСКАЯ И ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА

„МШАКЪ“

НА АРМЯНСКОМЪ ЯЗЫКѢ.

годъ одиннадцатый

Въ 1882 году будетъ издаваться по прежней
программѣ и въ томъ-же объемѣ

ЕЖЕДНЕВНО

ВЪ ТИФЛИСѢ

ПРОГРАММА:

I. Правительственныя распоряженія. II.
Передовыя статьи. III. Внутренній отдѣлъ.
IV. Внѣшній отдѣлъ V. Телеграммы VI.
Смѣсь VII. Фельетоны. VIII. Справочный
указатель. IX. Объявленія.

Подписная цѣна: на годъ 10 р., пол-года
6 р., пять мѣсяцевъ 5 р., четыре мѣсяца 4
р., три мѣсяца 3 р., два мѣсяца 2 р., и
одинъ мѣсяць 1 р.

Редакторъ-издатель Г. Арцруни.
(3-1)

დაიბეჭდა და ისეიდება გრ. ჩარ-
კვიანის ქართული წიგნის მაღაზია-
ში

გამგომლის

საერთო მფლობელობასზე

თსულებს

ანტონ შურცელაძისა

გამოცემული

ზარ შიქინაძისაგან.

შასი თითო წიგნისა ერთი აბაზი

ბრიტუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბა-
ლის პირ-და-პირ) და ბ-ნი იოანნი-
სიანთან (ოკრუტის სულის ქვემოთ)
ისეიდება წერა-კითხვის საზოგადოების
გამოცემა:

წითელი ფარანი, ფასი 15 კ.
საცაური — — — 10 კ.

ჩაის მცოდნე ზირმა და მსურ-
ველმა უნდა იუიღოს ჩაი, ზირ-
ველი მოკრეფილისა ინგლისის
მაღაზიაში 1 მან. 20 კაზ. და
2 მან. და შეადაროს ჩაის 1
60 კაზ. და 3 მან. უველგან,
ქ. თბილისში და გაიგებთ რა-
მდენათ უკეთესი ჩაია ინგლისის
მაღაზიაში. ამის გარდა მალა-
ზია აძლევს ჩაის წმინდა წო-
ნით უქადადლოთ და უტყვიოთ.
(100-99)

ისყიდება

25% ნაკლებ მინამ სხვა ალაგას
ჩაი, გაკაო, შეკოლადი, პისკვიტი, მუ-
რბა, ბრინჯი, ჭურჭლები, სტაქნები,
ბაკლები, თეფშები, ჩინიები, სუდეკ-
ბი, ფოდნასები, პირის-სახანი, კლიტე-
ები, სამურველი, ტანისმოსის საკიდი,
გაგნები, დანები, კაღები, ქადადი,
კანკეტები, რვეულები, კანდაშები,
თოფები, რვეულები, კრატები, პლაშ-
ჩები, ვანები, ქამრები, საყუდურები, კლი-
ონკა, უნაგირები, ჯაგები, უთოები,
ტასტები, პირისსახანი, ცხვირის-სახანი,
ხულები, ტუალეტის სახანი, ღუსები,
შარბათი, ციტატამგნებია, ქინას ღვი-
ნა, შარტ-გეინი, სერესი, კანიაკი და
ათასი სხვ. რამეები, — ინგლისის მა-
ღაზიაში. იქვე ჩაი გაჭარბათვის ნარ-
დათ: ფუთობით 40, 46, 52 და 58
მან. და გირვანქობით: 1 მ., 1 მ. 10
კ., 1 მ. 20 კ., 1 მ. 40 კ., 1 მ. 60

კ., 1 მ. 80., და უზირველი სახისისა
2 მ. — წონა უქადადლოთ.
თოფები 20—60 მან, ჩოკ-ბორ
(choke bore) George Dau-ს ფაბრი-
კადამ—120 მან. რვეულები 4—34
მან. და ბუდეგისა 11—20 მ. ქაღის
უნაგირები 65 მან-დამ.; შეჭიდის და-
ნები ჩანკლებით 3 მან. 50 კაზ-დამ
ღუსი, ალბომები ნასეკარ ფასად, ფილ-
ტრები და სხვ.
უველგანზედ უმრავლესი ამოჩვენა თოფე-
ბისა და რვეულებისა თფილისში.
(100-52)

ი. მურადოვის
წიგნის მაღაზიაში

ქუთაისში

მუდამ არის დამზადებული საქაოდ
ყოველ გვარი სასწავლო წიგნები,
რომელნიც კი მოეზოვებად სავაჭო
და საქალაქო გიმნაზიებში, სახალხო
და სამოქალაქო სკოლებში მოსწავ-
ლეთა. არის აგრეთვე დიდ-ძალი სა-
მოსწავლო და სკოლაში სახმარო
ნივთები და მოთხოვნილებისა და-
გვარად დახაზული რვეულები, ასი-
5 მანეთი, მუზიკალური ნოტები,
სხვა და სხვა საწერი ნივთები და მა-
სალები უფრო იაფ ფასად, ვიდრე
სხვაგან.

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა მოთ-
ხოვნილებას მაღაზია დაუყოვნებლივ
ასრულებს და გამოგზავნის პირვე-
ლივე წამომავალი ფოშტითა.
(50-35)

მოგაპალს 1882 წელს

საზოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი

„შ რ მ ა“

გამოცა იმავე პრინციპით და მამართლებით, როგორც წრეულს გამოადის.
გაზეთის პროგრამა:

I სტატიები თანამედროვე კითხვებზედ, II ტელეგრამები, III აღვი-
ლობრივი ამბები და შენიშვნები, IV ახალი სალიტერატურო, საზოგა-
დობრივი და საპოლიტიკო ცნობები, V ქრონიკა ადგილობრივის თეო-
მპართველობისა, VI შინაგანი და გარეგანი წერილები, VII საპოლიტიკო
მიმოხილვა გარეგანი და შინაგანი, VIII პრიტიკული მიმოხილვა თანა-
მედროვე ლიტერატურისა, IX შედეგონი: მოთხრობები, სცენები, ლექსე-
ბი და სხვა-და-სხვა შენიშვნები, X ისტორიული მიმოხილვა ქავეკასიის აქეთა
მხრისა, XI სამსაჯულო ცნობები და შენიშვნები, XII ცნობათ ფურცელი
და განცხადებანი.

გაზეთი გამოცემა ოთხშაბათობით, საშუალოს საგაზეთო ქალაქის ფურ-
ცელზედ, ხანდისხან დამატებით.

გაზეთის გამოსაწერა ფასი სახლში მიტანით და სხვა ქადაქებში გავ-
ზანით: ქრთის წლის—შვიდი მანეთი, ნახევარის წლის—ოთხი მან., სამის
თვის—ორი მან. და ხუთი შაური.

ხელის-მოწერა მიიღება:

ქ. ქუთაისში: 1) გაზეთის რედაქციაში, ნემცების ქუჩაზედ, კნენა მა-
ჭუტაძის სახლში, 2) პ. ბ. წულუკიძის სტამბაში, თფილისის ქუჩაზედ, პრი-
ტკოვის სახლში და 3) ძმების ნიკოლაძეების მაღაზიაში.

ქ. თფილისში: შევერდოვის გაზეთის სააგენტოში:
ამ ქალაქთ გარეშე მცხოვრებთა თავიანთის მოთხოვნილებით პირ-და-
პირ რედაქციას უნდა მიმართონ.

რედაქტორი თავ. დიმ. ელ. დადიანი.
(5-5) გამომცემლები: თ. დიმ. ე. დადიანი და დიმ. ალ. ნაზარაძე.

ლონდონის მაღაზია გამოცემულს
ბანკის ქვეშ დაასრულდა ნამდვილი ჩაი-
გასასყიდლოთ პირველი მოკრეფილისა და
საუგეთესო ინგლისური საქალაქისა: მა-
გალითობს: თოფებისა, რვეულებებისა,
კლიტებისა, ჭურჭლებისა, კრატებისა,
დანებისა, ვაჭებისა, ჩინიებისა, შო-
კოლადისა, გაკაოსი, ღუსებისა, სახანი-
სა, შოკებისა, ცხვირ-სახანისა, ქა-
დადისა, კანდაშებისა, კაღებისა, უნა-
გირებისა, სუგრისისა (გემრიელი კლეში-
ვინი წეთისა) და სხვ. სააგენტო მა-
გინტაშის მოსახურავეს გასასყიდლოდ
განუგებების და პატრების და კაშ. მუ-
რბისა, აგრეთვე ხულებებისა და წინდე-
ბისა ნოტინგამიდამ. ნამდვილი ჭაგანას
გიაჩება. (100-54)

ახლად გაღებულს სან. პეტერ-
ბურლის საქალაქო მოღის მაღა-
ზიაში მივიღეთ დიდ ძალი, ქალის
ზემოდან ჩასაცმელები, პალტოები,
ტალმები, დოლომანები, კერასები,
დაბამული პლიუშით მოკრილები,
ზამთრის ბეწვის შლიაპები და მუფ-
თები. აგრეთვე ვიღებთ ყველა ნაირს
შეკვეთას. შევლაფერი უფრო იაფად
ისყიდება, ვინმე სხვა თფილისის მა-
ღაზიებში. მაღაზია იმყოფება არწრუ-
ნის ზემო გალერეიაში № № 104,
195 და 196.

იმედი გვაქვს, თფილისის საზოგა-
დობამ მიაქციოს ამას ყურადღება.
(3-3)

ინგლისის მაღაზიაში

ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს
აძლევს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან.,
გავზანით 2 მანეთი და 28 კაზ.

აქვე ისეიდება ქინის შამადა თმების
გასამაგრებლად. ფასი 1 მან. სწოტკები
თავის ტვინის მოსახურებლად, ტუა-
ლეტის სახანი, ღუსები და სხვ
(100-72)

ინგლისის მაღაზიაში
არწრუნის გალერეიაში
(Maison de confiance)

შეადრეთ ჩვენი ჩაი ჩაის უველგან
— — 1 მ. 10 კაზ. — 1 მ. 40 კაზ.
— — 1 ,, 20 ,, — 1 ,, 60 კაზ.
— — 1 ,, 40 ,, — 1 ,, 90 კაზ.
— — 1 ,, 60 ,, — 2 ,, 20 კაზ.
— — 1 ,, 80 ,, — 2 ,, 50 კაზ.
საუგეთესო 2 მანეთი. — 3 მანეთი.
ჩაის წონა—უქადადლო, სხვაგან კი
ქადადლო. (100-75)